

भवति चान्यथा ॥ 4, 1477. Kām. Nitis. 11, 50. स्त्रीणां द्वेधमज्ञायत MBh. 1, 5405. 3, 5828. लोको द्वेधमुपैष्यति 3, 14418. Pāṇkāt. 173, 12. 183. 6. येनैव-
मागता द्वेधं तव बुद्धिः R. 2, 23, 12. MBh. 7, 1210. कृत्यं देवद्विजातीनामा-
त्मनश्च गुरोस्तथा । एकभावेन कर्तव्यं श्रेयं द्वेधं समाश्रितम् ॥ Pāṇkāt. III,
62. द्विष^० adj. Bhāg. 3, 23. Theilung der Streitkräfte: बलस्य स्वामि-
नश्च स्थितिः कार्यार्थसिद्धये द्विविधं कीर्त्यते द्वेधम् M. 7, 167. 161. AK. 2, 8,
1, 18. H. 733. — Vgl. द्वेधीभाव.

द्वेधीकरण (von द्वेध + 1. कर्) n. das Spalten Dhātup. 29, 3.

द्वेधीभाव (von द्वेधीभू) m. Zweitheil, Doppelnatur: अन्तरं च तर् चैव द्वे-
धीभावो ऽयमात्मनः MBh. 14, 809. Zweifel, Ungewissheit 7, 1211. (तव)
द्वेधीभावं तथा धर्मं 4490. Çik. 13, 41. Als Strategem sowohl Theilung
der Streitkräfte als auch Doppelwesen, Falschheit, Hinterlist überh.
M. 7, 160. Jāgñ. 1, 346. Kām. Nitis. 11, 24. 27. Pāṇkāt. 12, 21. 149, 2.

द्वेधीभू द्वेध + 1. भू, भवति in zwei Theile auseinander gehen; in
Zweispalt gerathen: एकैकस्तु द्विधा किन्ने द्वेधीभवति Hariv. 8330. (वा-
हिनी) द्वेधीभूना महाराज्ञ गङ्गेवासाम्ब पर्वतम् MBh. 7, 1331. कृत्योर्भिन्नदे-
शत्वाद्द्वेधीभवति मे मनः Çik. 50. द्वेधीभूतेषु लोकेषु MBh. 3, 4300. भूतं
मनो मे ऽयं तव चैव प्रपण्यतः 4, 1955. 7, 1229.

द्वेध्य (von द्विधा oder द्वेधा) n. Doppelwesen, Falschheit: अ^० adj. ge-
rade, offen Kām. Nitis. 4, 67. 68. 70.

1. द्वेय (von द्वोय) adj. f. ई auf einer Insel befindlich, dort vorkommend
u. s. w. gaṇa कच्छादि zu P. 4, 2, 133. Schol. zu 3, 10.

2. द्वैप (von द्वोपिन्) adj. vom Panther, vom Leoparden kommend:
चर्मन् Suçr. 2, 66, 15. subst. Pantherfell, Leopardenfell P. 4, 2, 12. m. nach
Kāç. zu d. St. ध्वन्धि Çāṅkh. Çr. 14, 33, 26. Davon द्वैप adj. mit einem
Pantherfell, Leopardenfell bedeckt, überzogen (Wagen) P. 4, 2, 12. AK.
2, 8, 2, 21. H. 733.

द्वैपक (von द्वोपि) adj. auf einer Insel wohnhaft u. s. w. gaṇa धूमादि
zu P. 4, 2, 127 und कच्छादि zu 134.

द्वैपत (von द्वि + पत) n. zwei Parteien: द्वैपतमासी देवानामसुराणां च
MBh. 8, 4432.

1. द्वैपद (von 1. द्विपद) m. eine Gruppe —, eine Zusammensetzung
von zwei Wörtern RV. Prāt. 8, 2. 11, 37. Upalekha 9, 19. 21. Schol. zu
RV. Prāt. 2, 19. 3, 18. 19. शस् adv. ders. zu 11, 9.

2. द्वैपद adj. von द्विपदा (s. u. 2. द्विपद) Çāṅkh. Br. 30, 3. Çr. 2, 12, 3.
3, 17, 5. 9, 6, 2.

द्वैपदिकं adj. mit der Dvīpadā vertraut gaṇa उक्यादि zu P. 4, 2, 60.

द्वैपराक (von द्वि + प^०) m. N. eines Trirātra Çāṅkh. Çr. 16, 22, 11.

1. द्वैपायनं (von द्वीप) m. patron. gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99. der In-
selbewohner, Bein. Vjāsa's H. 847. न्यस्तो द्वीपे स यद्बालस्तस्माद्वैपा-
यनः स्मृतः MBh. 1, 2416. 17. 2105. 2442. 3802. 3906. Hariv. 1. 11089.
Varāh. Brh. S. 47. 65. Bhāg. P. 1, 2, 2. 2. 1. 8. Vgl. कृष्ण^०.

2. द्वैपायन (vom vorherg.) adj. zu Dvaipājana in Beziehung stehend:
रुद्र MBh. 9, 1743. 3065. 14, 1799. रुद्र 9, 1728.

द्वैपारयणिक adj. der zweimal (द्वि) das Pārājana vollbringt P. 5,
1, 20, Vārtt. 3, Sch.

द्वैप्य (von द्वोपि) adj. f. आ auf einer Insel wohnend; subst. Insel-,
Strandbewohner P. 4, 3, 10. 1, 16, Vārtt. Çr. 3, 76. N. eines Stammes:

भैमायना: (gehören zu den Andhaka - Vṛshṇi, sind aber nicht voll-
bürtige Krieger) P. 6, 2, 34, Sch.

द्वैभाव्य (von द्विभाव) n. wohl doppeltes Wesen, Zweitheilung gaṇa
ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124.

द्वैमातुरै (von द्वि + मातृ) 1) adj. zwei Mütter (eine leibliche und
eine Stiefmutter) habend P. 4, 1, 115, Sch. 6, 3, 47, Sch. Vop. 7, 11. H.
346. zwei verschiedene Mütter habend, von zwei Brüdern Rīgā-Tar.
4, 355. भ्राता ein Bruder, der eine andere Mutter hat, 3, 22. — 2) m.
Bein. a) Gaṇeṣa's AK. 1, 4, 4, 33. Trik. 2, 6, 6. H. 207. an. 4, 258.
Med. r. 270. — b) Gārāsaṁdha's H. an. Med.

द्वैमातृक (wie eben) adj. mit Regen und Flüssen gesegnet, von einem
Lande Rīgān. im ÇKDr. — Vgl. देवमातृक und नदीमातृक.

द्वैमित्रि (von द्वि + मित्र) adj. zwei Freunde zu Vätern habend Wils.

द्वैपक्रिक (von द्वि + घृन्) adj. auf zwei Tage bezüglich Wils.

द्वैपाकवक adj. von द्याकाव gaṇa धूमादि zu P. 4, 2, 127.

द्वैयोग्य (von द्वि + योग) n. eine Verbindung mit Zweien P. 5, 1, 30,
Vārtt. 1.

द्वैरथ्य (von द्वि + रथ) 1) adj. (in Ver. mit युद्ध) und n. (mit Ergänzung
von युद्ध) ein Zweikampf zu Wagen, Zweikampf überh. MBh. 1, 545. 4,
1564. Hariv. 6667. R. 6, 86, 27. द्वैरथिना द्वैरथस्यं माद्रिसुतम् MBh. 1, 200.
3, 3037. समीपाद्राजानं द्वैरथेन 4, 1061. 5, 4772. 6, 1984. 3629. 7, 5379. R.
Gorr. 1, 4, 122. 6, 90, 15. Davon adj. über einen Zweikampf handelnd:
सर्ग 6, 86 in der Unterschr. — b) m. Gegner MBh. 8, 146. Bhāg. P. 7, 8, 34.

द्वैराज्य (von द्वि + राजन्) n. eine unter zwei Fürsten getheilte Herr-
schaft: तत्रभवतोर्द्वैराज्येनमाधवेनयोर्द्वैराज्यमवस्थापयितुकामो ऽस्मि Mi-
lav. 69. 17. Rīgā-Tar. 6, 220. 8, 2847.

द्वैरात्रिक adj. f. ई auf zwei (द्वि) Nächten (रात्रि) bezüglich Wils.

द्वैवर्षिक (von द्वि + वर्ष) adj. f. ई in zwei Jahren bevorstehend u. s. w.
Wils.; vgl. P. 7, 3, 16.

द्वैविध्य (von द्विविध) n. Zweifachheit, zweifache Art MBh. 15, 236.
Suçr. 1, 149, 16. Devibhāg. P. in Verz. d. Oxf. H. 81, a, 30. Kulī. zu M.
6, 78. Bhāṣāp. 141.

द्वैशाणं adj. f. ई zwei (द्वि) Çāṇa werth u. s. w. P. 5, 1, 36. — Vgl. द्वि-
शाण. द्विशाण्य.

द्वैषणीया (von द्वेषणीय) f. eine Art Betelpfeffer Rīgān. im ÇKDr.

द्वैसमिक (द्वि + समा) adj. zweijährig P. 7, 3, 15, Sch.

द्वैकायन (von द्विकायन) n. ein Alter von zwei Jahren Wils.

द्वंश (द्वि + श) m. sg. zwei Theile M. 9, 153.

द्वन्त (द्वि + अन्त = अन्ति) adj. f. ई zweiungig MBh. 3, 16137.

द्वन्तर und द्वन्तरै (द्वि + अन्तर) adj. zweisilbig; n. ein zweisilbiges Wort
VS. 9, 31. यजेति द्वन्तरम् द्वन्तरो वर्षदारः TS. 1. 6, 41. 1. एकान्तरद्वन्तरा-
ण्यव प्रथमं वदन्तुमारो वदति Çat. Br. 11, 1, 4, 7, 1, 2, 22. 8, 3, 2, 11. 10,
2, 4, 6. 5, 3, 5. 11, 2, 2, 3. Āçv. Grn. 1, 15. Bhāg. P. 2, 9, 6. 4, 4, 14. N.
eines Sāman Ind. St. 3, 220.

1. द्यङ्गुल (द्वि + अङ्गुलि) n. zwei Fingerlängen Çat. Br. 3, 3, 2, 4. 7,
4, 25. फलके द्यङ्गुलात्तरै Kāṭj. Çr. 8, 5, 25. Çāṅkh. Çr. 2, 8, 27.

2. द्यङ्गुल (wie eben) adj. zwei Finger lang: ऋङ्गुल zur Bez. des Alters
eines Stieres u. s. w. Siddh. K. zu P. 6, 2, 115. ऋङ्गुलिका Gōtvisat. im ÇKDr.